२०८०/०२/१३

प्रेश विज्ञप्ति

नेपालीलाई अप्ठ्यारोमा पार्ने तर विदेशीलाई सहज रुपमा नागरिकता उपलब्ध गराउने दुराशयका साथ नागरिकताको विषय बिबादास्पद वनाइनु हुँदैन । तर लामो समय देखि नागरिकताको विषय एक गम्भीर बिबादको विषय बनेको छ । प्रत्येक राजनैतिक र संवैधानिक परिवर्तन पश्चात पनि यो समस्याको सम्वोधन हुन सकेन । नागरिकताको विषयमा राष्ट्रिय दृष्टिकोण र प्रस्ट नीति बन्न नसक्नु नै यसको मुख्य कारण देखिन्छ । अर्थात, नागरिकताको आधार वर्ष (cutoff date) सधै वदल्ने र खुल्ला गर्ने प्रवृति, वैवाहिक आधारमा निशर्त: रुपमा नागरिकता पाउने व्यवस्था, नागरिकता टोलि बनाएर नागरिकता बाँढने प्रवृति, लैंगिक विभेद र विदेशीले नागरिकता पाउने क्षिद्र र प्रवृतिलाइ रोक्नकालागि साझा राष्ट्रिय दृष्टिकोण र नीति बन्न नसक्नु ज्यादै दुखद: छ । यस्ता गम्भीर विषयमा आम नागरिक, बुद्धिजिवी र मिडियामा मात्रै नभएर संसद भित्र समेत गम्भीर रुपमा अध्ययन, छलफल, अनुसन्धान गरी निर्कयोलमा पुगिनु पर्दछ । नेपालीले नागरिकता पाउनवाट बन्चित हुन नपरोश तर विदेशीले नागरिकता प्राप्त गर्न नसकुन भन्ने विषयमा हामि सचेत नहुने हो भने नेपाल जस्तो भौगोलिक राजनैतिक परिस्थिति भएको देशले धान्न नसक्ने र अन्तत: यसले नेपालको अस्मिता, पहिचान र सार्बभौमसत्ता नै धरापमा पर्न सक्ने खतरा तर्फ आम नेपाली नागरिक सचेत र जागरुक नहुने हो भने सत्ता लिप्सा र सत्ताको सुरक्षाकालागि शाशक बर्गले पटक पटक मुलुक प्रति गरेको धोकालाई अब सहन सकिदैन ।

यसै परिप्रेक्षमा अघिल्लो संसदले राष्ट्रपति समक्ष पेश गरेको नागरिकता विधेयक तात्कालिन राष्ट्रपतिज्यूवाट राष्ट्र र राष्ट्रियतालाइ केन्द्र विन्दुमा राखेर विसद रुपमा संसदमा छलफल होस र प्रस्ट राष्ट्रिय नीति वनोस भनि प्रमाणीकरण नगरी फिर्ता भए पश्चात र पुन: पेश हुँदा पनि प्रमाणीकरण नभएको अवस्यामा मिति २०८०/०२/१२ गते अर्थात् वर्तमान प्रधानमन्त्री श्री पुष्प कमल दाहालको (प्रचण्ड) भारत भ्रमणको पूर्व सन्ध्यामा मन्त्रिपरिषदले निर्णय गरी सम्माननिय राष्ट्रपतिज्यू समक्ष प्रमाणीकरण गर्न पेश गर्ने जुन तारतम्य मुलुकमा भई रहेको छ सो कार्य संवैधानिक रुपमा गलत र राष्ट्रियता एंव सार्वभौमिकताको दृष्टिकोणले घातक रहेको हुँदा मन्त्रिपरिषद्को उक्त निर्णय तत्काल फिर्ता लिइयोस भनि हामि जोडदार रुपमा माग गर्दछौ र सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूलाई सरकारको यस्तो गैर संवैधानिक कार्यलाई साथ र समर्थन नदिन र नागरिकता विधेयक प्रमाणीकरण नगर्न सादर रुपमा अनुरोध गर्दछौं ।

नागरिकता विधेयक प्रमाणीकरण गर्ने कार्य गैर संवैधानिक हुने र सो विधेयक प्रमाणीकरण गरिएमा त्यस वाट राष्ट्रघात हुने सम्वन्धमा हाम्रा निम्न दृष्टिकोणहरु प्रस्ट पार्न चाहान्छौं ।

१. नेपालको संविधानको धारा १११(१०) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशले प्रतिनिधि सभा बिघटन भएमा वा त्यसको कार्यकाल समाप्त भएमा त्यस्तो विधेयक निष्क्रिय हुनेछ भनि प्रस्ट व्यवस्था गरेको शन्दर्भमा अघिल्लो संसदमा पेश भएको र प्रमाणीकरण भई कानून बनि नसकेको अवस्थाको उक्त विधेयक संवैधानिक रुपमा निष्क्रिय भई सकेको हुँदा सो दस्तावेजलाई जीवित वा कायम भएको विधेयकको रुपमा बुझ्न वा नामाकरण

CamScanner

गर्न सकिदैन । जुन विधेयक संवैधानिक रुपमा निष्क्रिय भएको छ, सो विधेयकलाई मन्त्रिपरिषदले मान्यता दिन र प्रमाणीकरणकालागि पेश गर्न मिल्दैन ।

२. हामि संवैधानिक सर्वोच्चताको सिद्धान्त अवलम्वन गर्ने मुलुक भित्र पर्दछौं । संविधानले कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकाको क्षेत्राधिकार प्रस्ट पारेको (शक्ति पृथकीकरण गरेको) अवस्थामा कुनै पनि विधेयक मन्त्रिपरिषदले निर्णय गरेर प्रमाणिकरणकालागि राष्ट्रपति समक्ष पठाउन सक्ने व्यवस्था संविधानमा नभएको र विधेयक सम्वन्धमा केवल संसदले मात्रै आफ्नो क्षेत्राधिकार प्रयोग गर्न सक्ने संवैधानिक व्यवस्था माथि प्रहार गरी विधायिकाको अधिकारमा हस्तक्षेप गर्ने कार्यकारी प्रवृति असंवैधानिक छ ।

३. राष्ट्रपतिको संस्थाबाट एक पटक भएको निर्णयलाइ संसदले कानून बनाएर अन्यथा गरेको अवस्थामा बाहेक नयाँ व्यक्ति राष्ट्रपति भएको अवस्थामा अघिल्लो राष्ट्रपतिवाट भएको निर्णय उल्टाउने वा अघिल्लो राष्ट्रपतिवाट संसदमा पठाएको संदेश विपरित कार्य गर्न पाउने र राष्ट्रपतिको संस्थालाइ बिबादास्पद बनाउन पाउने व्यवस्था र अपेक्षा संविधानले गरेको छैन । यस किसिमको कार्य संवैधानिक सर्वोच्चता र कानूनको शाशनको दृष्टिकोणवाट समेत अपेक्षित हुँदैन ।

४. जव संविधानको धारा ११३ को प्रक्रिया एक पटक प्रयोग भई सकेको हुन्छ तव सो प्रक्रिया ठिक थियो वा गलत थियो भनि सच्याउन पाउने वा पुनर्विचार गर्न पाउने अधिकार उक्त धारा ११३ ले प्रदान गरेको छैन । तसर्थ। उक्त नागरिकता विधेयक राष्ट्रपतिज्यूवाट प्रमाणीकरण हुने कार्य भएमा सो कार्य वाट संविधानको धारा ११३ समेतको अवज्ञा हुन्छ ।

५. संसदको अधिवेशन चलि रहेको अवस्थामा संसदलाइ छलेर कार्यपालिकाले कुनै पनि विधेयकको प्रमाणीकरण सम्वन्धमा निर्णय गर्न मिल्दैन । नागरिकता कानूनमा परिमार्जन र संसोधन आवश्यक भएको कुरामा विवाद छैन । तर सो कार्य संसदवाट आवश्यक विधायिकी प्रक्रिया पुरा गरेर मात्रै हुन् सक्दछ । तसर्थ, संसदलाई छल्ने कार्यलाई राष्ट्रपतिज्यूवाट मान्यता दिनु हुँदैन ।

६. विगतमा पनि वर्तमान राष्ट्रपतिज्यू सभामुख हुँदा २०५१/१०/१७ गतेको प्रतिनिधि सभाको बैठकमा प्रतिनिधि सभा विघटन भई नयाँ प्रतिनिधि सभा बनेको अवस्थामा पहिलाको प्रतिनिधि सभामा पेश भएका विधेयक निस्क्रिय हुन्छन भनि आफ्नो धारणा व्यक्त गरी सक्नु भएको हुँदा वर्तमान राष्ट्रपति नैतिक रुपमा समेत विवन्धित हुनु भएको तथ्य तर्फ पनि ध्यान जाओस भनि अनुरोध गर्दछौं ।

७. विदेशीलाइ नागरिकता दिएर नेपालीलाइ अल्पमतमा पार्ने, नेपाली सभ्यता, पहिचान र संस्कृति समाप्त पार्ने, सदियौं देखि रहेको सद्भाव र सहिष्णुतालाइ खलल पार्ने र मुलुकमा द्वन्द सिर्जना गर्न खोज्ने प्रवृतिवाट नेपालको राष्ट्रियता र सार्वभौमिकता संकटमा पर्ने भएको हुँदा नागरिकता जस्तो गम्भीर विषयमा चलखेल गर्न र विदेशीको स्वार्थ पूर्ति गर्ने कार्य नगर्न हामि सचेत समेत गराउन चाहान्छौं ।

CamScanner

तसर्थ सरकारको उक्त निर्णय संविधान प्रतिकुल भएको हुँदा तत्काल फिर्ता लिइयोस भनि दवाव सिर्जना गर्न हामि आम नागरिक, बुद्धिजिवी, मिडिया, राजनैतिक दल एंव सांसद सदस्यज्यूहरु समेतलाइ हार्दिक आव्हान गर्दछौ ।

बिदेशीलाइ बाँडिएका नागरिकता खारेज सम्बन्धमा श्री सर्वोच्च अदालतबाट भएका आदेशहरुलाई समेत हृदयंगम गरेर एक निस्पक्ष र शक्तिशाली नागरिक छानबिन आयोग बनाएर गैर नेपालीलाई दिएका नागरिकता खारेज गर्नु पर्दछ र नेपालीहरु नागरिकता प्राप्त गर्न बाट बन्चित हुनु हुँदैन भन्ने हाम्रो धारणा समेत प्रस्ट गर्न चाहान्छौं ।

क्र.	नाम	हस्ताक्षर
१	सागर बहादुर अधिकारी	[signature]
२.	डा. सुरेन्द्र भण्डारी	[signature]
३.	स्वागत नेपाल	[signature]
४	राज कुमार पौडेल	[signature]
५.	सुबोधराज प्याकुरेल	[signature]
६.	अनिल ओझा	[signature]
७.	नारायण शर्मा	[signature]
८	सन्त बहादुर नेपाली	[signature]
९	चिरञ्जीवी पौडेल	[signature]
[illegible]	त्रिभुवन [illegible]	[signature]
१०	शान्ति देवी मिश्रा	[signature]
११.	नरी बराल	[signature]
१२.	दिपक महाराज [illegible]	[signature]
१३.	कविता आचार्य	[signature]
१४	सहायक [illegible] डा. प्रेम [illegible]	[signature]
१५	[illegible]	[signature]
१६	राधिका थमलागाई	[signature]
१७	प्रकाश [illegible]	[signature]
१८	नवीराज लामिछाने	[signature]
१९	टेक बहादुर खत्री	[signature]
२०	[illegible]	[signature]
21	विकास गौतम	[signature]
22	ओम बहादुर [illegible]	[signature]
23	शक्ति [illegible] पौडेल	[signature]

२४	टेक हरी चौपाके	टेक [illegible]
२५	अम्बिका कार्की खलाँही	[illegible]
२६	लाल देवी मगर	लालदेवी मगर
२७	खगेन्द्र बस्नेत	[illegible]
२८	जंग बहादुर मगर	जंग बहादुर मगर
२९	दुर्गानन्द चौधरी	[illegible]
३०	किरण दंगाल	[illegible]
३१	सागर भण्डारी	सागर
३२	गीता बलामी	[illegible]
३३	अभिषेक जोशी	[illegible]
३४	नारायण शर्मा	[illegible]
३५	टेक शंकर गढी	[illegible]
३६	ई. [illegible] राज पडायाँल	[illegible]
३७	लोनिन बिष्ट	[illegible]
३८	आलोक खड्का	[illegible]
३९	रामबहादुर बम	[illegible]
४०	बद्री पौडेल	[illegible]
४१	जयदेव सिंह बोहरा	[illegible]
४२	प्रकाश बहादुर सिंह	[illegible]
४३	ध्रुव राज भट्टराई	[illegible]
४४	गोपाल प्रसाद खनाल	गोपाल

४५	अर्जुन प्र[illegible] दि[illegible]नेपाल	[illegible]
४६		
४७	डम्बर विक्रम [illegible]	[illegible]
४८	Rishav Gurung	[illegible]
४९	राम [illegible] नेपाल	[illegible]
५०	सागर खड्का	[illegible]
५१	[illegible]	Bhag[illegible]
५२	विमल तिमिल्सिना	[illegible]
५३	[illegible]	[illegible]
५४	निर्मला [illegible]	[illegible]
५५	[illegible]	985[illegible]
५६	Shushma Adhikari	[illegible]
५७	[illegible]	[illegible]
५८	[illegible]	9867826835 [illegible]
५९	[illegible]	9860422374
६०	बम बहादुर बुढा	9868857180
६१	राम ब. बुढा	9869826466